

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 128.

V Ljubljani, v sredo 6. junija 1888.

Letnik XVI.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 5. junija.

Špiritni davek

bil je sinoči ob 1/2 10. uri zvečer srečno dovršen. Izmed naših poslancev je govoril še Pfeifer za kmečke posestnike, ki iz domačega sadja prideljujejo žganje. Danes je bil dotični zakon potrjen tudi v tretjem branji s 161 glasovi proti 130. Po predlogu dr. Weitlofa glasovalo se je po imenih. Z desnico so v tretjem branji glasovali tudi mladočeški in južno-tirolski poslanci, tržaški in drugi poslanci iz Coroninijevega kluba pa so tudi danes glasovali zoper zakon menda zato, da tem hitreje dobé turistično železnico!

Po tem glasovanju pričela se je razprava o drugem žganjarskem zakonu, pri katerem so se proti zakonu oglasili Steinwender, Neuwirth, Kronawetter, Menger in Heilsberg, zanj pa Rosenstock in Türk. Videlo pa se je govornikom, da so že utrujeni; govorili so kratko izvzemši Neuwirtha, ki pa besedice ni črnil o zakonu samem, ampak samo odgovarjal desničkim govornikom pri prejšnji razpravi. Gosp. predsednik mu vendar ni segel v besedo, češ, da je treba levičarje pri dobri volji ohraniti, ker bi sicer še bolj dolgo govorili in sklep državnega zbora zavlekli. Predsednik ima namreč trdno voljo danes dognati vse reči in po dovršenem dnevnem redu zborovanje skleniti, ker tudi levičarji želé že skoraj odriniti z Dunaja; zato bodo morda tudi oni glasovali za predlog, da se tretje branje vrši nemudoma in da v ta namen ne bo treba še jedne seje bodisi danes zvečer ali jutri dopoldne. Ko so govorili štirje govorniki, bila je splošna razprava sklenena s 127 glasovi proti 85. Za glavnega govornika je bil izbran dr. Menger, eden najbolj strastnih levičarjev, ki hoče predsedništvo in desnico strahovati. Ako ga kdo malo krene, urno teče k predsedniku in tirja, naj ga pokliče k redu; kadar govori, zahteva, da bi ga moralo vse poslušati in bi se nihče ne smel ganiti s svojega prostora. Če le vidi, da ga kdo ne posluša, ustavi se in sili predsednika zvončkati in mir priporočati poslancem.

Po njegovem govoru je bilo skleneno pričeti posebno razpravo, pri kateri sta se zlasti obirala

Kronawetter in Türk. Pri § 3. je bila sprejeta od poslanca Fišere nasvetovana prememba, vsled katere se nepavialiranim žganjarjem dovoljeno povračilo zniža od 40 na 30 odstotkov. Večina tega povračila bo prišla poljskim žganjarjem na korist. Poljski poslanci so se torej malo upirali, ali konečno so se po dogovoru češkega in poljskega kluba vendar-le vdali in so tudi sami glasovali za zuižanje.

Rešene so bile potem še naslednje reči: Sodnijska preiskava zoper barona Romaszkana je bila odbita, enaka zadeva zaradi poslanca Svobode pa odstavljena z dnevnega reda. Dalje je bilo rešenih več malih železničnih prog, namreč: Mühlkreisbahn, Eisenerz-Vordernberg, Schrambach-Neuberg, Koščice-Oderberg; tudi se je podaljšal zakon, ki za kotorski okraj preklicuje porotna sodišča, in se je dovolilo oproščenje od pristojbin za neko posojilo dežele gališke.

Okrajni zastopi štajerski.

Na konci današnje seje izročil je poslanec Vošnjak predsedniku interpelacijo zaradi neenakega ravnanja pri volitvah okrajnih zastopov na Štajerskem. L. 1886. bila je volitev zastopa celjskega, proti kateri je bila od neke slovenske stranke vložena pritožba celó do upravnega sodišča, ki je pa razsodilo, naj se reč še enkrat predloži redni gosposki. To se je zgodilo, ali ces. namestništvo v Gradci reči dolgo ni rešilo. Stranka se je pritožila pri ministerstvu notranjih zadev, ki je že 16. nov. 1887 zaukazalo namestništvu, naj to zadevo dožene. To se do zdaj še ni zgodilo, ali okrajni zastop se je vendar brez vsake ovire precej sestavil in načelnik njegov je bil od cesarja potrjen.

Ravno nasprotno se je godilo v ptujskem okraju; tam je bil novi okrajni zastop leta 1887. izvoljen, toda nasprotna stranka je vložila pritožbo in vsled te pritožbe se novi narodni zastop ptujski še zdaj ni mogel sestaviti, češ, da morajo biti prej rešene pritožbe. V Celji, kjer imajo nemško-liberalni zastop, ni bilo treba čakati rešitve pritožb, v Ptuj, kjer gré za narodni zastop, pa je treba na-njo čakati. Vprašalec konečno omenja, da je ces. namestništvo v Gradci sploh jako počasno pri reševanju prošenj ali pritožb slovenskih strank, in vpraša g. ministra notranjih zadev:

1. Hoče li skrbeti, da bo ces. namestništvo v Gradci že skoraj izvršilo ukaz c. kr. ministerstva notranjih zadev z dné 16. novembra 1887, št. 16654?

2. Hoče li podrejene urade pripraviti, da bo imel že pred letom izvoljeni okrajni zastop v Ptuj upanje sestaviti se, predno poteče triletna opravilna doba njegova?

3. Hoče li skrbeti, da bo ces. namestništvo v Gradci v prihodnje pri volitvah za okrajne zastope povsod brez ozirov na narodno-politične razmere nepristranski ravnalo?

Konvertovanje kranjskega zemljiščno-odveznega dolga.

(Dalje.)

Deželni odbor je potem po naročilu deželnega zbora nadaljeval obravnave, katerih vspeh je ta, da je vlada zadnjo soboto predložila zbornici postavo in novo pogodbo z deželo Kranjsko o konvertovanju zemljiščno-odveznega dolga. Budgetni odsek državnega zbora se je o njih posvetoval zadnji ponedeljek ter brez ugovora potrdil konverzijo.

Zakon se glasi:

Z a k o n

z dné

o premembi pogodbe z deželnim zastopstvom kranjskim z dné 29. aprila 1876, drž. zak. št. 72, gledé kranjskega zemljiščno-odveznega zaklada, dalje o državnih podporah, ki naj bi se dovolile povodom konvertovanja kranjskega zemljiščno-odveznega dolga vojvodine Kranjske v deželno posojilo do najvišjega zneska 4,000.000 glđ.

S pritrjenjem obeh zbornic državnega zbora ukazujem nastopno:

§ 1. Državna uprava se pooblaščuje, da predrugači pogodbo z deželnim zastopstvom kranjskim z dné 29. aprila 1876, drž. zak. št. 72, ter sklene novo v prilogi navedeno pogodbo.

§ 2. Obveznicam in dotičnim kuponom, ki se bodo izdali povodom konvertovanja zemljiščno-odveznega dolga Moje vojvodine Kranjske v nov

LISTEK.

Le pošteno!

Slika iz življenja. Češki spisal Al. Dostál, prevel H. H—e.

X.

Bartoška je nekaj časa sem bolehala. A srečno je preživela spomlad, ko ljudje najbolj umirajo, dočakala je tudi leta in davno zaželjenih dijaških počitnic. Urh je pisal, da bo mogel ta pot na nekoliko časa domov priti. Pri Bartoševih so belili, ravnali in snažili, kakor pred žeganjem. Marija je pripravljala sobo za brata, sama se je preselila iz svojega zakotja v veliko sobo, da bi imel Urh mir. Saj se mu je privadil v samostanu, in tukaj bi mu bilo neprijetno stanovati z drugimi vred. Mali Frederik je ravnal pisalne bukvice, izbrisaval packe, popravljal zavihljeje v knjigah za generalni pregled. Liza je prala hlačnike, nogavice in ovratnike, katere je naredila za brata. Veselja ni bilo konca.

Bartoška je molila vedno na postelji, da bi se ne pripetilo dragemu sinu nič hudega. Bartoš se je že veselil, kako bodo gledali na sina v cerkvi, ko bo sedel koj pri altarji v klopici z gospodom župnikom. V vasi so govorili, da pride Bartošev gospod dijak, frančiškan, domov.

Prišel je dan počitnic. Dijaki so vréli po vaseh in trgih v svojo domovino, v naročje ljubih starišev. Nekateri so šli veselo, drugi žalostno, kakor je vsak vsejal, tako je žel. Tudi skozi Janov šli so nekateri. Šli so veselo. Obleka je bila sicer že slaba, trgala se je, luknjice na klobukih so prikrivali na vse načine z zavihljeji, črevlji so imeli odprtije, da bi se ne potile noge po poti, v svežnjih so imeli kakšno knjigo v prav „dobri“ vezavi. Pa kaj se hoče? Pridejo domov, ostanejo doma dan ali pa dva, pride krojač, črevljar, in dijaki bodo zopet podstavljeni. In koliko izletov bo potem, koliko veselje? V mestu so bili pod nadzorstvom, niso imeli proste volje, za to pa bo doma bolje.

Šli so v gostilno. Bartoška je gledala skozi okno, ali ne gré njen ljubček. Med temi ga ni. On

bo prišel v habitu, ljudje se bodo pred njim odkrivali, pa za temi postopači — — —?

Bil je že večer in Urha ni nikjer. Če se je po železnici ali pa z vozom peljal, moral bi biti že tukej. Bartošci je bilo slabeje. Otroci so spali, Marija je sedela pri postelji in Bartoš je delal še nekaj na polji.

Solnce je že zašlo in pustilo na nebu rudečo progo. Oblaki so zrudeli, kakor ko polije rudečica lice. Na vrtu so zapeli ptiči večerno pesem — zibelno, veter je komaj gibal s perjem. „Odprí okno“, je rekla bolnica, „pa ono na cesto, da se bo dobro videlo“. Še ni šel, ni se še bližal. Tiho je bilo v prirodi; tudi cesta je osivela. Nihče se ni slišal.

Marija se je vsedla zopet k materini glavi. Tudi ona je čakala. Pisal je, da bo prišel danes. Med tem je zadremala bolnica. Povedarjala je, kako je skrbela, trudila se, kako malo veselja imela na tem svetu. Res jako malo! Ko je bila še doma pri stariših, je delala po dnevi in po noči; ko se je omožila, je delala zopet. Pa človek rad dela in se trudi, če je le zdrav! In zdaj bolega — morda za

deželni dolg do najvišjega zneska 4.000.000 gl., koji bi se obrestoval po 4%, in poplačal v 40 letih, potem pogodbam in drugim listinam, katere bo v tem oziru napravil kranjski deželni odbor, dovoljuje se oprostitev kolektiv in pristojbin.

§ 3. Obresti novega posojila se dohodnine, kakor tudi vsacega davka, ki bi se uvedel namesto nje z bodočimi postavami, oprosté pod tem pogojem, da dežela Kranjska popolnoma odškoduje državni zaklad za preminulo dohodnino, ki bi se dobila pri načrtnem poplačevanju kranjskih zemljiščno-odveznih obligacij, katere so še v prometu.

Kako se bo poravnal ta davek, določilo se bo v pogodbi, ki se bo sklenila v smislu § 1.

§ 4. Obveznice novega deželnega posojila porabiti se morejo v plodonosno nalaganje glavnice ustanov, zavodov, ki so pod javnim nadzorstvom, pupilarnih, fideikomisnih in depozitnih denarjev, in po kurzni vrednosti, vendar ne nad nominalno vrednostjo, za službene in poslovne varščine.

§ 5. Izvršitev te postave, ki postane pravomočna z dnem, ko se objavi, naroča se Mojim ministrom notranjih zadev, financ in pravosodja.

P o g o d b a

meji c. kr. finančnim ministerstvom v imenu c. kr. državne uprave in deželnim odborom vojvodine Kranjske v imenu tamošnjega deželnega zastopstva o premembi pogodbe z dné 29. aprila 1876, drž. zak. št. 72, gledé kranjskega zemljiščno-odveznega dolga.

1. V točki 2. pogodbe z dné 29. aprila 1876, drž. zak. št. 72, napominani neobrestljivi dolg dežele v znesku 1.037.811 gl. 46 kr., kakor tudi oni zneski, koje dolžuje dežela Kranjska v glavnici in obrestih državi za obrestljiva državna posojila, sprejeta v smislu točke 4 iste pogodbe od leta 1875. naprej, primerijo se z onimi plačili, koji bi še do leta 1895. zadeli državo v smislu te pogodbine točke, ter se z dnem 1. januarija 1888 poračunajo potom vzajemnega škontovanja na podlagi 5% obrestnega merila.

2. Državni terjatvi, ki se iz tega kaže v znesku 743.995 gl. 18 kr., prišteti se morajo petodstotne obresti za osemletno poplačevalno dōbo, vsled česar se poviša ta znesek na 892.794 gl. 21. kr.

3. Ta znesek se bo poravnal s tem, da se bo odračunal od skupne svote 1.910.616 gl., koje mora plačati država v letih 1888 do 1895 kranjskemu zemljiščno-odveznemu zakladu kot državno podporo (točka 1. pogodbe z dné 29. aprila 1876) in kot prepisninsko (lavdemijalno) odškodnino, in sicer takó, da bo dežela Kranjska v tej dōbi odslej dobivala iz napominanih naslovov letni znesek 127.227 gl. av. velj.

4. Oni zneski, katere je dežela Kranjska l. 1888. že dobila kot državno podporo, prepisninsko odškodnino in obrestljiva državna posojila, povrniti se morajo, v kolikor presežajo zgorajšnjo svoto 127.227 gl., takoj, ko bo pogodba podpisana, posebej državnemu zakladu s 5% obrestmi računši od dné, ko so se izplačala mej temi nahajajoča se obrestljiva državna posojila.

5. Določila točk 3 itd. pogodbe z dné 29. aprila 1876 postanejo neveljavna z ozirom na premembo kranjskega zemljiščno-odveznega dolga v deželni dolg brez državnega jamstva.

6. Ker se je obrestim tega deželnega posojila dovolila oprostitev dohodnine pod tem pogojem, da

povrne dežela Kranjska državnemu zakladu oni znesek, ki bi pripadel na dohodnino pri načrtnem poplačevanju kranjskih zemljiščno-odveznih obligacij, koje so še v prometu, odračunati se morajo dotični davčni zneski od letnega doneska 127.227 gl., koji mora plačevati po točki 3. sedanje pogodbe država deželi Kranjski.

7. Ta pogodba se napravi v dveh enako glasečih se, nekolekovanih, po finančnem ministru, deželnem glavarji in dveh deželnih odbornikih podpisanih izvodih, kojih eden se hrani v finančnem ministerstvu, drugi pa pri deželnem zastopstvu vojvodine Kranjske. (Konec prih.)

Govor poslanca dr. Ferjančiča

v državnem zboru dné 23. maja 1888.

(Dalje.)

Gospod poslanec pa je kritikoval tudi posamezna imenovanja: Imenovanje državnega pravdnika v Ljubljani, moža, ki je že prej več let služboval pri državnem pravdništvu in potem več let v Celji — na jako kritičnem mestu — taktno in spretno vodil porotne obravnave; in to imenovanje je govornik grajal. Oprostite mi, da sem govoril o tem imenovanju, ker sem sam član tega oblastva.

Enaka je z najnovejšim imenovanjem celjskega notarja. To imenovanje, kakor rečeno, ni všeč gosp. poslancu. Interpeloval je vlado in s tem pokazal svetu, da je hotel naravnost strankarskega moža na tem mestu. (Prav dobro! na desnici.) To pa vendar ne gré.

In še nekaj družega je prinesla ta interpelacija, ki jo imam tukaj. Pravi namreč: „V Celji, kjer ste zistemizovani dve notarski službi“ itd. Za celjsko mesto ni zistemizovana nobena notarska služba, ker ta mesta so zistemizovana za okrožno sodišče in notarjem se odkaže sedež pri sodišči. (Poslanec Salásek: Ali dr. Foregger ni jurist? — Poslanec dr. Ferjančič: mislim da.) V Celji sta dva taka sedeža, da pa nista za mesto Celje, ki šteje 5000 prebivalcev, vsakdo razvidi.

Ta dva notarja sta odločena za celjski okraj; tu pa je 4000 Nemcev in 35.000 Slovencev, akoravno je gospod poslanec trdil, da je vse nemško. (Čujte! Čujte! na desnici.) Ti Slovenci pa bi lahko zahtevali ali izrazili željo, kakor pravi notarijski red, da jim notar po § 43. notarijskega reda slovenski piše. (Poslanec dr. Trojan: Gotovo!)

Če pa je ministerstvo za to mesto imenovalo moža, ki v besedi in pismu ume slovenski in hoče Slovincem slovenski uradovati, kar ne moremo trditi o varovanci gospoda poslanca; če je torej minister imenoval takega moža, ravnal se je le po postavi in rešnični potrebi. (Prav dobro! na desnici.)

Preidem, gospōda moja, na vprašanje, s katerim so se v minolem zasedanju pečali štirje deželni zbori: štajerski, koroški, tržaški in isterski. S tem vprašanjem se je včeraj obširno bavil tudi gospod poslanec za mestno skupino celjsko. Je namreč vprašanje o slovenskem vknjiževanju v zemljiške knjige, kakor je je zaukazalo pravosodno ministerstvo z odlokom dne 21. julija 1887, da se morata namreč rešitev in vknjiževanje izvršiti slovenski, ako je bila prošnja slovenska.

smrt. Ali ne boji se smrti, ima vsaj enega otroka preskrbljenega, enega srečnega. S tem blagim mnenjem je zaspala.

V veži so se oglasili koraki in se slišal govor. Marija je šla ven in — objema brata. Mati se je prebudila. Sin stoji pri postelji. Poljubil je dobro, drago mati na čelo. Bartovška je stegnila roko po njem. „Daj sem, sin, rožni venec, da ga poljubim.“

V sobi je bila tema. Marija je našigala luč. Soba se je razsvetlila.

„Sin, ti nimaš habita, cingula in sv. rožnega venca?“ vpražala je mati.

„Nimam, draga mati, saj grem na počitnice in tukaj ne bom hodil v habitu“, se je zagovarjal sin.

To je mrzelo tudi Bartošu. Kos slave je odpal, kos luči ugasnil, ker je prišel Urh brez habita.

Pa to je kmalu minulo. Imeli so doma sina — svoj ponos, sina preskrbljenega za celo življenje. Kaj bi se žalostili zaradi take malenkosti.

Mati je pregledovala sina od glave do pēt. Zrastel je, zramenal, lica polnejša, postava resnob-

nejša, da, cel frančiškan. Bolnici je odleglo. Otroci so se tudi prebudili. Poskočili so iz postelj in kmalu se zibali na kolenih ljubljenega brata.

Urh si je prinesel dvoje lepo obleko, za praznike in za navadne dni, zalogo perila, veliko knjig in vsakemu dar. Marija je dobila blago za novo obleko, otroci igrače, oče pipico in mati veliko molitveno knjigo. Vse so odnesli v sobo, kjer naj bi počival po potu. Jutri bo pripovedovanje. Ali Urh ni bil utrujen. Dolgo do noči so se pogovarjali, dokler jih ni spanje premagalo. Marija je spremljala brata v sobo. Zavzel se je; vse je bilo tako lepo pripravljeno. Molčé se je zahvalil sestri.

Polnoč so že zapeli v vasi, pa pri Bartoševih je spal še malo kdo. Le otroci so zaspali poleg svojih igrač. Bolnica je molila, Marija je sedela dozday pri postelji, in Bartoš ni mogel zaspati. „To je fant, kakor jelka in zna govoriti kakor duhovnik na prižnici.“

Človek bi mislil, da se to samo ob sebi razume in da ne bo nikakih ugovorov, da enaka pravica Slovencev z Nemei zahteva, da se v svojem jeziku prepričajo o vknjiževanju; človek bi mislil, da javnost zemljiščne knjige zahteva, da Slovenec s svojim pogledom v zemljiščne knjige váruje svoje koristi in se izogne škodi. Konečno bi mislil, da postava sama s suhoparnimi besedami to zahteva. Gosp. predgovornik je sam omenil § 102. zemljiščno-knjižnega reda, in ta paragraf veli, da mora biti vknjižba po vsebini prošnje.

In če ne sodimo pristranski, moramo priznati, da se v istem jeziku vrši, kakor se zahteva. In akoravno je odgovor na interpelacijo oziral se tudi na druga dva paragrafa, vendar se gosp. poslanec ni potrudil, da bi si ga ogledal, in če ga je bral, ga je zamolčal. Ta paragraf naravnost zapové, da se mora vknjižba izvršiti z besedami prošnje. Knjižgovodja je vezan na izvršitev gledé na osebo, za katero, in predmet, na kateri se izvrši vknjižba, dalje na besede pravic, ki se morajo vknjižiti. (Čujte! na desnici.) Nemške besede pa niso slovenske. Ali vse to ni pomagalo pri deželnih zborih. Vsi deželni zbori so bili enakih misli in so izjavili, da se je ministerstvo pregrešilo proti pravicam deželnih zborov.

Po državni temeljni postavi je notranja vredba zemljiščnih knjig izročena deželnim zborom; jezik spada k notranji vredbi, torej imajo deželni zbori sklepati o jeziku. Čudno je, da nobeden deželni zbor od teh, ki so bili vznemirjeni, ni ničesa sklenil o jeziku. Trdi se, tiskovine za zemljiščno knjigo morajo biti nemške.

A to tudi ni res, ker slovenski deželni zakonik, ki je objavil postavo iz leta 1874 o zemljiščnih knjigah, prinesel je gotovo tudi obrazce, in slovenskemu deželnemu zakoniku gotovo niso pridejali nemških obrazcev. (Prav res! na desnici.)

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. junija.

Notranje dežele.

V *delegacijo* izvoljeni so nastopni poslanci: Iz Češke: Adsmek, Dostal, Kinsky, Mattuš, Meznik, Nadherny, Pleva, Rieger, Šindler, Slavik — namestnika: Steidl in Wolkenstein; iz Dalmacije: Klaić — namestnik Vojnović; iz Galicije: Smolka, Javorski, Chrzanowski, Alfons pl. Czajkowski, Hausner, Bobrzynski, Madejski — namestnika: Sawcynski in Mandyczewski; iz Dolenje Avstrije: baron Gudenus, Richter, Fr. Suess — namestnik: Pirko; iz Gorenje Avstrije: Zehetmayer, Wenger — namestnik: Rogel; iz Solnograškega: Lienbacher — namestnik: dr. Kail; iz Štajerskega: Moscon in Posch — namestnik: dr. vit. Knaus; iz Koroške: Dummreicher — namestnik Nischelwitzer; iz Kranjske: dr. Poklukar — namestnik: Klun; iz Bukovine: Lupul — namestnik: Czuperkovicz; iz Moravske: Chlumecky, Ad. Dubsy, Mikyska, Sturm — namestnika: Promber in Mathon; iz Šlezije: Demel — namestnik: Beess; iz Tirolskega: Bazzanella, Neuner — namestnik: Spauer; iz Predarlskega: Thurnher — namestnik: Oelz; iz Istre: Millevoi — namestnik: Franceschi; iz Goriškega: Coronini — namestnik: Hohenlohe; iz Trsta: Burgstaller — namestnik: Luzzatto.

Nadvojvoda Albreht se je minolo soboto dlje časa posvetoval v vojnem ministerstvu s FZM. baronom Bauerjem.

„Montagsrevue“ poroča, da se zaradi tega še niso izvedle nemške carinsko-politiške naredbe zoper Rusijo, ker se je *Bismarck* obrnil do *avstrijske vlade*, da bi ž njo skupno postopal zoper iztočnega sosedu.

Gališki Rusi bodo v zvezi z grško-katoliškimi cerkvenimi knezi svečano praznovali devetstoletnico, odkar je sv. Vladimir sprebrnil ruske kneževine h krščanstvu.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je neki prosil angleško vlado, naj ne postopa tako ojstro zoper Irsko. — Ta vest je neverjetna.

„Presse“ objavlja poročilo iz Londona: „*Irski škofje* so poslali v Rim pismo, v kojem priznavajo, da sme *papež* govoriti o vseh točkah irskega bojnega načrta, ki zadevajo moralo in vero. V papeževem pismu obsojena dejanja so pač zoper načela pravičnosti, toda z ozirom na okoliščine, iz kojih so nastala, so pač sredstva postavnega upora, ne pa nameravani izgredi zoper javno moralo. Izmed sto prepornih slučajev mej najemniki in grajščaki bilo jih je devetindvetdeset čisto politiskega značaja.

Nemška ministerska kriza se bo menda razširila, ker danes ne zadeva že več samo Puttkamerja,

marveč celo ministerstvo. „Köln. Ztg.“ pravi, da namerava odstopiti skupno ministerstvo, ker se vsled cesarjeve volje še ni objavila postava o podaljšani zakonodajski dobi. „Post“ pa zatrjuje in tudi berlinski vladni krogi so tega mnenja, da se tukaj ne more govoriti o solidarnosti mej Puttkamerjem in ostalimi ministri. Bismark se sicer poteza za svojega ljubljence, toda kancler še ni celo ministerstvo. Napomnuta postava se bo objavila, kakor hitro bo Puttkamer prepričal cesarja, da je volilna prostost zadostno zavarovana.

Včerajšnji brzovaj nas je poučil o osodi Boulangerjevega nujnostnega predloga v francoski zbornici. Ministerski predsednik Floquet je sicer ojstro napadal Boulangerjevo delovanje, a priznal je vendar, da so marsikatero točko njegovega vspeha pomisleka vredne, ter je nasvetoval, naj se izročé v posvetovanje posebni komisiji. — Vladni krogi smatrajo zadevo Tiszovega govora o pariški razstavi s Kálnokyjevo izjavo končano. Neljubo jim je, da nekovi evropski listi še vedno preresetavajo ta predmet.

Izd belgijskih volitev je jako razdražil „tako zvane“ liberalce. „N. F. P.“ je dobila brzovaj dne 4. t. m. iz Bruslja: „Včerajšnje ožje volitve provincijalnih svètnikov so se zopet jako neugodno za liberalce končale. Posebno se je to zgodilo v provinciji Lüttichu; zato so bili pa klerikalci v nekem bruseljskem okraji popolnoma pobiti (grozno!). V Namuru so izgubili šest izmed dvanajstih sedežev.“ — In vendar taka togota?

Italijanske velike vojaške vaje pričnó se dne 29. avgusta. Kralj bo pregledal vojno dne 3. ali 4. septembra mej Ceseno in Forlijem.

Predvčerajšnjim pričel je švicarski zvezni svet svoje poletno zasedanje. Narodni svet izvolil je predsednikoma radikalca Rueffja in Haerberleina, stanovski svet pa predsednikom radikalca Schocha in podpredsednikom liberalca Hoffmanna.

Rumunski začasni poslanik na Dunaji, Oleanescu, prestavljen bo v Rim. Kdo bo prišel na njegovo sedanje mesto, ni še določeno ter se še vrše dotične obravnave mej Dunajem in Bukareštom.

Književnost.

„Poziv k gojenju škofijske zgodovine“. Pod tem naslovom piše zadnji broj „Laib. Diocesanblatt-a“.

„Že ob svojem ustanovljenju l. 1875, pod pokojnim knezoškofom dr. J. Zl. Pogačarjem, stavlja si je „Laibacher Diocesanblatt“ nalogo, v svojih predalih gojiti tudi škofijsko zgodovino. Dotični odstavek v „prospektu“ slove tako-le:

„Diocesanblatt“ imel bode tudi stalno rubriko „za škofijsko zgodovino; pojasnil bode celi njen razvoj „od ustanovitve škofije do današnjega stanja sploh „in posameznih farâ posebej.“

„Vresničevati se je mogla ta misel še le l. 1880, in sicer z objavo kronike trnovske fare na Notranjskem. Tej sledila je l. 1882 objava rokopisa Thalnitscherjevega: „Historia Cathedralis Ecclesiae Laibacensis“; na to vrstile so se l. 1883 in 1884 kronike posameznih farâ.

Ker je pa želeli, da se domača zgodovina marljiveje in bolj vsestranski goji, in ker v naši ožji domovini ni ne jednega lista, ki bi se posvetil tej stroki, hoče se „Laibacher Diocesanblattu“ dodati posebna priloga, izključno temu smotru odločena. Glavna svrha pri tem je z vestnim raziskavanjem zgodovinskih virov položiti temelj škofijski zgodovini.

Imenovana priloga bode tedaj služila v to, da bode zbiralala še nenatisnene listine ter prinašala znamenite, v redkih knjigah (ali pogrešno) objavljene rokopise. Želeli so dalje krajši cerkvenozgodovinski sestavki, životopisi, a tudi popolne kronike posameznih farâ v slični obliki, kakor jih že imamo od nekaterih farâ kranjske in sosednjih deželâ. Na posebno željo oskrbeli bi se tudi ponatisi posameznih takih kronik.

Mnogo dragocenih zakladov zgodovinske tvarine leži pač še nepoznanih in raztresenih po raznih arhivih. Te rešiti pogube, objaviti in tako podati zgodovinski vedí, bila bi naloga imenovane priloge.

Vabi se tedaj preprijazno častna duhovščina in vsi prijatelji domače zgodovine, naj pomagajo vresničiti to misel po svojih močeh osobito s tem, da zbirajo in pošiljajo prepise listin, regeste (posnetke listin), kronike, zgodovinske sestavke itd.

Ker morajo podajati ponatisnene listine zgodopiscu zanesljivega zgodovinskega gradiva, prosi se, naj se prepisu priloži vselej tudi izvorna listina (original) in pošlje oboje ordinarijatu, ki hoče skrbeti, da se prepisi z listinami natančno primerjajo, izvorniki pa vestno vrnejo. Kjer bi pa ne bilo možno

vposlati izvornikov, pove naj se vsaj arhiv in posebni znak, pod katerim se izvorna listina hrani.

Znesek za napravo te priloge je za sedaj določen na 50 kr.; „Diocesanblatt“ s to prilogo stane toraj 3 gold. Priloga bode zá-se celotno delo in zato posebej paginovana. More se torej tudi posebej na njo naročati. A za farne pisarne se mora „Diocesanblatt“ skupno s to prilogo, seveda na račun cerkvenega premoženja, naročiti in skrbno v farnem arhivu hraniti.

Oni gospodje, ki želé to prilogo še posebej dobiti, naj radi določbe števila izstisov to svojo željo kmalu naznanijo kn.-šk. ordinarijatu pisarni ter ob enem priložé znesek 50 kr.“

Mi s svojega stališča radostno pozdravljamo ta „poziv“, trdno prepričani, da se dá le na ta način z združenimi močmi doseči krasni smoter, a tudi trdno se nadejajoč, da bode ta prijazen poziv našel mogočen in dejanski odziv pri prijateljih domače zgodovinske véde.

Dnevne novice.

(FZM. baron Kuhn) pripelje se danes zvečer z brzovlakom v Ljubljano. Nadzoroval bo jutri tukajšnjo posadko.

(Očeta naše presvetle cesarice), vojvodo Maksa bavarskega, zadel je dne 2. t. m. med 7. in 8. uro zjutraj, po levi strani mrtvoud. Vojvoda star že 80 let, ni se mogel ganiti in ne govoriti. Popoludne obrnilo se mu je na bolje.

(Osobne vesti.) Č. g. Janez Lesjak, župnik kostanjeviški, je nevarno obolel. Priporoča se duhovskim sobratom in prijateljem v molitev. — Č. g. Martin Poč, kurat v Šturji, dobil je faro Vače; č. g. Matija Gerzin, administrator v Banji Loki, postal je župnik ravno tam. — Ces. kr. okr. sodnikom za Ormož imenovan je c. kr. pristav g. K. Holler; premeščena sta gg. pristava okr. sodišča K. Nedved iz Ormoža v Kozje in dr. E. Bayer iz Kozjega v Ormož.

(Premeščen) je g. Franc Punčuh, namestni učitelj druge mestne šole v Ljubljani, na enorazrednico v Podkrajju pri Vipavi.

(Osmina sv. Rešnjega Telesa) se ne bo končala z jutrnjim dnem, marveč z dovoljenjem prem. gospoda knezoškofa šele v petek zvečer z zahvalno pesmijo.

(V kranjsko hranilnico) vložilo je meseca maja 2261 strank 525.300 gl., izplačalo se je 2285 strankam 528.271 gl. 55 kr.

(Maxova slika.) Piše nam prijatelj: Ukus nekaterih ljudi je tako čuden, da ga moram opisati, in bodem slavnemu vredništvu zeló hvaležen, ako sprejme te vrstice. Danes nas je namreč več gospodov obiskalo slovečo Maxovo sliko, razstavljeno v slavnostni dvorani ljubljanske realke. Ta slika bila je že dovolj opisana po naših časnikih, in vsak izobražen človek tudi sam vé, da dela umetniku vso čast. Toda dosti o tem. Razstavitelj slike, ako tudi ni pričakoval obilnega obiska, a pričakoval je to, da bode vsakdo, ki si ogleda sliko, zadovoljen z vtisom zapustil dvorano. Ko sem si jaz ogledaval sliko, pridete tudi dve dami, in komaj da sta stopili v dvorano in še nista prav videli slike, obrnete se čéš, da je slika pretamna in da zato ni prav nič prida. Izgovorivši to, odidete obe nagloma iz dvorane. No, zopet je enkrat slepec sodil o barvah! Ta glas se je raznesel po Ljubljani in neko ljudstvo veruje takim sodbam in misli, da slika res ni nič vredna. Prav od srca pomilujemo razstavitelja slike, kateremu taki kritiki delajo škodo.

(Umrl) je danes zjutraj na Črnem Vrhju posestnik in trgovec g. Anton Plešnar. Pokojnik je županoval v občini nad 20 let; bil je obče priljubljen, blagega značaja in usmiljenega srca. Naj v miru počiva!

(Vojaška godba) bo ob lepem vremenu igrala dne 21. in 28. pred kazino, 7. in 18. pri Tivoliju, 14. in 25. na strelišči.

(O slavnosti razvitja zastave „Bralnega društva“ v Kranji) se nam poroča: Iz Ljubljane je došlo nad 30 pevcev društva „Slavec“ z zastavo, 16 môž mestne godbe in nekaj druge gospóde, iz Šent-Vida „Bralno društvo“ z zastavo in 12 pevcev, iz Železnikov deputacija „Bralnega društva“ z zastavo. Odbor „Bralnega društva“ v Kranji in mnogo občinstva sprejeli so goste na kolodvoru. Gdè. Prevčeva izročila je s primernim nagovorom „Slavčevi“ pastavi lavorov venec in razdelila z dru-

gimi tovaršicami cvetlice med došle pevce in goste. Slavnostni prostor pri „stari pošti“ je bil okrašen s cesarskimi in narodnimi zastavami. Ob 3. uri došel je gospod okrajni glavár; godba je zaigrala cesarsko himno, katero je občinstvo stojé in razkrito poslušalo. Mesto kumice je blagovoljno prevzela gospa Šavnikova. Na vsaki strani slavnostnega odra po tri zastave („Slavčeva“, šentviška, železniška, kamniške „Lire“ in čitalnice, kranjske čitalnice). „Slavec“ je pel Jenkovo „Molitev“ izborna, g. drd. Vilfan je v lepem govoru povdarjal zasluge „Bralnega društva“. Po običajnem zabijanju žeblijev je „Slavec“ zapel Fürsterjevo „Naša zastava“, v kateri se je posebno odlikoval gosp. Iv. Meden. Vse ostale pevske točke izvršile so se prav dobro. V kvartetu kamniške „Lire“ odlikoval se je gosp. Stefančič. Pred odhodom je „Slavec“ zapel gospej kumici za podoknico „Bodi zdrava domovina!“ —r.

(Pri občinski volitvi v Borovnici) je izvoljen županom Josip Verbič, posestnik v Dolji, svetovalci pa J. Majeron, Fr. Suhadolnik in J. Keržič.

(Iz Vipave) se nam poroča: Včeraj so našli v spalni sobi obešenega Antona Krušiča; mučila ga je več let neozdravljiva bolezen. Bog mu bodi milostljiv!

(Toča) je v ponedeljek popoludne na ljubljanskem barji naredila mnogo škode.

(Koliko so Štajerci skuhali piva v letu 1887.) Pivarn je bilo v teku leta delavnih 68, ki so skuhale 654.409 hektolitrov piva. Na vsakega prebivalca pride te pijače povprečno 56 litrov. Davka se je plačalo od piva 1.416.486 goldinarjev.

Telegrami.

Dunaj, 6. junija. Zbornica sinoči brez ugovora pritrdila konvertovanju kranjskih zemljiških obveznic.

Dunaj, 6. junija. Gospodarska zbornica je brez debate in nespremenjeno sprejela štiri postavne načrte dnevnega reda, dalje postavbo (v nujni obravnavi) zaradi carinske priklade za žgane opojne pijače. V delegacijo je izvolila Helferta. Grof Bucquoy je odložil delegacijski mandat. Prihodnja seja dné 11. junija.

Praga, 6. junija. Danes je bila svečano umeščena nadvojvodinja Margareta Zofija kot opatica gospejnega zavoda po znanem obredu.

Budimpešta, 6. junija. Zgornja zbornica je izvršila volitev v delegacijo. Spodnja zbornica je izvolila podpredsednika grofa Csakyja in Banffyja.

Pariz, 5. junija. Listi obsojajo Boulangerjevo razpravo, hvalijo govor ministerskega predsednika Floqueta ter pravijo, da je bil včerajšnji dan ugoden za republikansko združenje.

Umrli so:

2. junija. Maks Ferjančič, državnega pravdnikovega namestnika sin, 19 mes., Kongresni trg št. 3, jetika.

3. junija. Marka Halleger, urar, 57 let, Truberjeve ulice št. 1, jetika.

4. junija. Franc Burjak, kajžarjev sin, 3 mes., Hauptmanca št. 9, driska.

V bolnišnici:

2. junija. Janez Pance, delavec, 42 let, pljučnica. — Marija Zupančič, delavčeva žena, 44 let, srčna hiba.

Tujci.

5. junija.

Pri **Maltcu**: Talannas, trgovec, z Dunaja. — Linger, trgovec, z Dunaja. — Ruhn, c. k. glavni konzul, z Dunaja. — vitez Siegel, profesor, iz Kočevja. — Schnitzler, trgovec, z Dunaja. — Miller, inženir, iz Holandije. — Raus, trgovec, z Dunaja. — Meiselj, poročnik, iz Bosne. — Kinkelj, trgovski pomočnik, iz Slavonije.

Pri **Stonu**: Weis, zasebnik, z Dunaja. — Božič, zasebnik, iz Italije. — Hütte, soproga okrajnega zdravnika, s Koroškega. — Spura, tovarnar, z Dunaja. — Kramer, tovarnar, iz Nemčije. — Loewy, potovalec, z Ogerskega. — Geyer, trgovec, z Dunaja. — Kamm, zasebnik, z Dunaja. — Schön, trgovec, iz Budimpešte. — Grünhut, trgovec, z Ogerskega. — Eisler, zasebnik, z Ogerskega. — Moline, zasebnik, iz Trziča.

Pri **Bavarskem dvoru**: Reif, fotograf, iz Ljubljane. — Stritof, trgovec, iz Staregatrga.

Pri **Južnem kolodvoru**: Stein, zasebnik, iz Reke. — Hayd, zasebnik, s Koroškega. — Dollinger, delovodja, iz Trsta.

Pri **Avstrijskem caru**: Bacher, s sinom, iz Jeruzalema. — Proksch, trgovec, z Dunaja. — Pe kert, steklar, z Dunaja. — Olifčič, soproga trgovca, iz Radovljice. — Sattler, zasebnik, iz Cirkna. — Urbančič, z Gorenje Štajerskega. — N. Urbančič, iz Grada. — Svetlin, uradnik, iz Maribora.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	735.6	16.8	brezv.	megla	0.00	
8. u. pop.	734.4	29.0	sl. jzap.	jasno		
9. u. zveč.	735.1	21.0	brezv.	"		

Zjutraj megla, potem jasno, vroče. Srednja temperatura 22.3° C., za 4.5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

6. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	79 gl. 50 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	80 " 65 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 20 "
Papirna renta, davka prosta	94 " 25 "
Akcije avstr.-ogerske banke	865 " " "
Kreditne akcije	286 " 40 "
London	126 " 20 "
Srebro	" " " "
Francoški napoleond.	10 " 01 "
Cesarški cekini	5 " 94 "
Nemške marke	61 " 90 "

Tržne cene

dné 6. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 18	Špeh povejen, kgr.	66
Rež,	4 22	Surovo maslo,	90
Ječmen,	3 74	Jajce, jedno,	2
Oves,	2 92	Mleko, liter,	8
Ajda,	4 22	Goveje meso, kgr.	56
Proso,	4 22	Telečeje	48
Koruza,	5 52	Svinjsko	54
Krompir,	1 96	Koštrunovo	34
Leča,	12	Pišanec	50
Grah,	13	Golob	20
Fizol,	11	Seno, 100 kgr.	32
Maslo,	1	Slama,	14
Mast,	75	Drva trda, 4 mtr.	40
Špeh svež,	60	" mehka, "	4 10

Potrjim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretažno vest, da je moj iskreno ljubljani, nepozabni soprog, obbespotovani gospod

ANTON PLEŠNAR,

župan, c. k. poštar, veleposestnik, trgovec itd.

v sredo dne 6. junija ob 4. uri zjutraj po dolgotrajni in mučni bolezni prejemši sv. zakramente mirno v Gospodu zaspal v 55. letu svoje dobe.

Dragi pokojnik bodi priporočen v blag spomin in molitev.

Pogreb bo v petek S. t. m. ob 9. uri dopoldne.

Sv. maše brale se bodo zanj v domači cerkvi sv. Jošta.

Na Črnem Vrhu dne 6. junija 1888.

Katarina Plešnar,
soproga.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapcirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popolno pozamentirano, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapcirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupcem franco na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmatratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot špeciialiteto: altarne preproge.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., zimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobani zastonj in franko.

Izdajatelj: Jožef Jerič.

Preselitev in priporočilo.

Slavnemu občinstvu, zlasti prečastiti duhovščini najljubljeneje naznanjam, da sem se preselil s svojo

klobučarsko in krznarsko trgovino

v Kirbiševo hišo na Kongresnem trgu poleg gledališča.

Zahvaljevaje se p. n. občinstvu za dosedanje zaupanje, obljubujem, da bom najtočneje izvrševal vsa naročila ter z dobrim, bodisi klobučarskim bodisi krznarskim blagom zadovoljeval vsestranskim zahtevam.

Odličnim spoštovanjem

A. Krejči,

(12) klobučar in krznar v Ljubljani.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Francišansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnatne barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Tolstost, medlost odstranite se sigurno po novi metodi. Vse kožne bolezni, kot lišaj, šinje, pege, ujadi, ružeči nosovi in roke, lasne bolezni se temeljito ozdravijo. Pike vsled osepne in lasje na obrazu se za zmiraj odstranijo. V vsakem kozmetičkem vprašanji se daje svet in pomoč. Zdravi se pismeno, ko se je poslalo obširno poročilo, kojemu naj se pridene pismena znamka za odgovor. Naslov je: (4)

„Hygiea-Officin“
Vratislava (Breslau) II.

Razstava Maxove slike v slavnostni dvorani zgornje realke.

Slavna velika Kristusova slika

„Dopolnjeno je!“

Slikal Gabriel Max.

To genijalno delo, ki v priprosti mogočnosti in prepričevalni nadnaravnosti vsesplošno obeza v istinitem pomenu in večnem učinku rešenje sveta na Golgati, razstavil je praški dvorni založnik umetnin Nikolaj Lehmann za kratak čas (konec razstavi v nedeljo 10. jun.) Vsak dan od 9. ure dopoldne do 6. ure zvečer. (Vstopnina 20 kr.)

Ta slika je bila že razstavljena v umetniških društvih mnogih umetniških mest in v škofovskih palačah tu- in inozemstva ter je povsod vzbudila splošno zanimanje. (5)

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,
Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah. (46)

Cenilniki gratis in franko.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

ZBIRKA DOMAČIH ZDRAVIL,

kakor jih rabi slovenski narod.

S poljudnim opisom človeškega telesa.

Izdal in založil Dragotin Hribar.

Odobril br. Edvard Benedičič, nadzdravnik usmiljenih bratov v Št. Vidu na Koroškem.

Ta slovenskemu narodu zelo koristna knjižica dobiti je v „Narodni Tiskarni“ in v „Katoški Bukvarni“. Stane 40 kr., po pošti 45 kr. (6)

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislíci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevlelike kislíne v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne oglene kislíne in oglenokisllega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislím vinom ali s sadním sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejajo iz železnate in kislé vode z raznovrstno gorkoto. Škušnja učí, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kislí litij kot zdravilo. Liter radenske kislé vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kisllega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem prostu vse nesagne. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavníške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspeli, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastonj in franko kopališče radenske statine na Štajerskem. (12) V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoške Tiskarne“ v Ljubljani.